

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN” o‘quv
ishlari bo‘yicha prorektor
R.G'.Jumayev
31 yanvar 2023-yil

KELISHILDI
Iqtisodiyot va turizm fakulteti dekani
N.S.Ibragimov
31 yanvar 2023-yil

KELISHILDI
O‘quv-uslubiy departament
boshlig‘i S.S.Davlatov
31 yanvar 2023-yil

60412400- Agrobiznes va investitsion faoliyat ta'lim
yo'nalishi bitiruvchilari uchun ixtisoslik fanlaridan
Yakuniy davlat attestatsiyasi imtihon

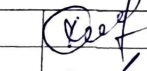

DASTURI

Ixtisoslik fanlari:

- 3.03 - “Agrobiznesni tashkil etish va boshqarish”
- 3.05 - “Qishloq xo‘jaligi menejmenti”
- 3.09- “Qishloq xo‘jaligida korporativ boshqaruv”

ANNOTATSIYA

Iqtisodiyotni yangilash va modernizatsiyalash sharoitida mehnatni tashkil etish, mehnat resurslarining shakllanishi va ulardan samarali foydalanish muammolarini o'rganish, iqtisodiy mushohada qilish usullari bilan qurollantirish, iqtisodiy hodisa va jarayonlar mazmunini mantiqiy mushohada qilish uchun zarur bo'lgan uslubiy yondashuvlarni egallashiga ko'maklashish, ular ongiga milliy istiqloq g'oyasini va milliy mafkuraning asosiy qoidalarini singdirish, xozirgi zamon rivojlangan bozor iqtisodiyotini vujudga keltirishning dolzarb muammolarini ochib berish, global iqtisodiy rivojlanish bo'yicha bilimlarning nazariy asoslarini, global iqtisodiyotning asosiy tushunchalari va kategoriyalarini, global darajada amal qiluvchi iqtisodiy qonunlar va tamoyillarini o'rgatish hamda ularni amaliyotda tatbiq etish ko'nikmasini hosil qilishga muvofiq ishlab chiqildi.

Tuzuvchilar:		PhD., dotsent Turobova H.R.
		PhD., dotsent Kadirova M.M.
		Katta o'qituvchi Boltayeva Sh.Sh.

Taqrizchilar:		i.f.n., dotsent Oripov M.A.
		i.f.n., dotsent Boboyev A.Ch.

Imtihon dasturi Buxoro davlat universiteti kengashida ko'rib chiqilgan va tasdiqlangan.

202_yil "___" _____dagi _____-sonli bayonnoma

KIRISH

Kishilik jamiyatining tovar-pul munosabatlari mavjud bo'lgan har bir ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyot bosqichda moliya munosabatlari iqtisodiy tizimning tarkibiy qismi bo'lib jamiyatning rivojlanib berishda muhim o'rinni egallab kelgan.

O'zbekiston Respublikasi iqtisodiyotida iqtisodiy munosabatlarni rivojlantirishga qaratilgan iqtisodiy islohotlar moliya tizimida ham keskin o'zgartirishlarni amalga oshirishni taqozo qilmoqda.

Mamlakatimiz taraqqiyotini yanada rivojlantirish, hozirgi davr o'zgarishlariga har tomonlama javob beradigan barqaror va mustahqam iqtisodiyotni qaror toptirish maqsadida, "O'zbek modeli"da belgilab berilgan besh tamoyilning mantiqiy davomi sifatida 2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishlari bo'yicha "Harakatlar strategiyasi" ishlab chiqildi. Ushbu strategiyaga asosan quyidagi ustuvor yo'nalishlar belgilab olindi:

- ❖ Davlat va jamiyat qurilishi tizimini takomillashtirishning ustuvor yo'nalishlari;
- ❖ Qonun ustuvorligini ta'minlash va sud-huquq tizimini yanada isloh qilishning ustuvor yo'nalishlari;
- ❖ Iqtisodiyotni rivojlantirish va liberallashtirishning ustuvor yo'nalishlari;
- ❖ Ijtimoiy sohani rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlari;
- ❖ Xavfsizlik, diniy bag'rikenglik va millatlararo totuvlikni ta'minlash hamda chuqur o'ylangan, o'zaro manfaatli va amaliy tashqi siyosat sohasidagi ustuvor yo'nalishlar.

"Harakatlar strategiyasi"da belgilangan ustuvor vazifalarni bajarishda ushbu fan alohida ahamiyat kasb etadi.

Hozirgi iqtisodiy jarayonlarning eng qizg'in davrida moliya munosabatlarning mazmuni va ahamiyati ortib bormoqda. Bu munosabatlarni o'rganadigan iqtisod-moliyaviy fanlarning ham ahamiyati kuchayib bormoqda.

Iqtisodiyotdagi jadal o'zgarishlar, yuzaga kelgan demografik vaziyat, ro'y berayotgan globallashtirish o'z navbatida insonning jamiyatdagi holati o'zgarishiga ham olib kelmoqda. Fanga asoslangan yangi ilmiy bilimlar ishlab chiqaruvchi kuchga aylanmoqda. Korxonalarda hal qiluvchi darajadagi zarur ijodiy shaxslar borligi firmalar iqtisodiyotining asosi bo'lib qolmoqda. Ishlab chiqarishning ilmtalabliligi, uning intellektual va innovatsion ko'rinishda namoyon bo'lishi hozirgi sharoitda jamiyat yangilanishining ob'ektiv ehtiyojlari yangi turdagi xodim va ish beruvchining shakllanishiga ko'maklashmoqda. Bu narsa o'z navbatida mehnat jarayonini boshqarishga yangicha yondashuvlar qo'llanishini taqozo etmoqda.

**5233300- Agrobiznes va investitsion faoliyat ta'lim
yo'nalishi bitiruvchilari uchun ixtisoslik fanlaridan
Yakuniy davlat attestatsiyasi sinovi yozma ishlarini
BAHOLASH MEZONLARI**

Yozma ish Yozma ish uchun 4 tadan savol tuziladi va har bir savolga "0" balldan "25" ballgacha baholanadi.	20- 25- ball	Talaba berilgan yozma ishdagi 4 ta savolning har birini mohiyatini tushunishi, bilishi, tasavvurga ega bo'lishi lozim. Uni ilmiy asoslagan holda ijodiy fikrlab, mustaqil mushohada yuritib, imloviy xatosiz yoritib berishi hamda shu sovellarda berilgan ma'lumotlarni taqqoslay olishi, xulosa va qarorlar chiqargan holda, amalda qo'llay bilishi kerak. Talaba 4 ta savolga ham shu mezon asosida javob bergan bo'lsa, yozma ishga maksimal 100 ball (4x25 ball) qo'yiladi. Talabani fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatgichini nazorat qilishda quyidagi namunaviy mezonlar tavsiya etiladi (har bir savol uchun): 20-25 ball uchun talabani bilim darajasi qo'yidagilarga javob berishi lozim: xulosa va qaror qabul qilish: ijodiy fikrlay olish; mustaqil mushohada yuritib olish; olgan bilimlarni amalda qo'llay olish; mohiyatini tushunish: bilish, aytib berish; tasavvurga ega bo'lish.	Umumiy ball - 100 ball
	15-20 ball	Talaba berilgan yozma ishdagi 4 ta savol to'g'risida bilim va tasavvurga ega bo'lishi lozim. Savolni mohiyatini tushungan holda mustaqil mushohada yuritib, savol mazmunini yoritib berishi kerak. Berilgan ilmiy ma'lumotlarni o'zaro taqqoslashga qiyinaladi, xulosalar yakuniga yetmagan. Talaba 4 ta savolga ham shu mezon asosida javob bergan bo'lsa, yozma ishga 20 ball (5x4 ball) qo'yiladi. 15-20-ball uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim: • mustaqil mushohada yuritib olish; olgan bilimlarni amalda qo'llay olish; • mohiyatini tushunish; bilish, aytib berish; tasavvurga ega bo'lish.	86-100-ball. A'lo, (86-100 %).
	10-15 ball	Talaba yozma ishdagi 4 ta savolni mohiyatini tushunishi, tasavvurga ega bo'lishi, qisman bilishi hisobga olinadi. Ilmiy ma'lumotlar qisman yozilgan, bu ma'lumotlar asosida mustaqil fikr va xulosalar yuritib olmaydi. Talaba 4 ta savolga ham shu mezon asosida javob bergan bo'lsa, yozma ishga 15 ball qo'yiladi. 10-15-ball uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim: • mohiyatini tushunish; bilish, aytib berish; tasavvurga ega bo'lish.	71-85-ball. yaxshi (71-85 %).
	5-10- ball	Talaba 4-ta savolning mohiyatini qisman tushunsa, ilmiy ma'lumotlarni yozishda xatoliklarga yo'l qo'ysa. Mustaqil fikr va xulosalar yoritilmagan bo'lsa, yozma ishga jami 10 ball qo'yiladi.	55-70-ball. Qoniqarli, (55-70 %)

0-5 ball	Talaba 4-ta savolni mohiyatini tushunmasa, ilmiy ma'lumotlarni bayon etishda qo'pol xatoliklarga yo'l qo'ysa, ma'lumotlar asosida mustaqil fikr yuritib olmasa, yozma ishga jami 5 ball qo'yiladi.
-------------	--

**"Agrobiznesni tashkil etish va boshqarish" fanidan
Davlat attestatsiya sinovi uchun dastur**

**1-mavzu. "Agrobiznesni tashkil etish va boshqarish" fanining predmeti,
o'rganish usullari va vazifalari.**

Qishloq xo'jaligining respublika ijtimoiy iqtisodiyotida tutgan o'rni va ahamiyati. Iqtisodiyotni modernizatsiya qilish sharoitida agrar sohani rivojlantirish yo'llari. "Agrobiznesni tashkil etish va boshqarish" fanining predmeti, maqsadi, usullari va vazifalari. Fanning boshqa fanlar bilan o'zaro bog'liqligi. Agrobiznes tushunchasi. Agrobiznesni tashkil etish zaruriyati.

2-mavzu. Kichik biznes va tadbirkorlikning mohiyati va mazmuni.

Kichik biznes va tadbirkorlik tushunchalari. Kichik biznes va tadbirkorlikning mohiyati va mazmuni. Tadbirkorlik faoliyati va uni rivojlantirishning ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni O'zbekiston iqtisodiyotida tutgan o'rni. O'zbekistonda kichik biznes va xususiy tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirish yo'nalishlari. Tadbirkorlik faoliyatining o'ziga xos xususiyatlari. Tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirish va boshqarishning xorij tajribasi.

3-mavzu. Agrobiznes korxonalarini faoliyatini tashkiliy-iqtisodiy asoslari

Agrobiznes korxonalarini faoliyatini tashkiliy-iqtisodiy asoslarini belgilovchi me'yoriy huquqiy hujjatlar. Fermer xo'jaligi faoliyatini huquqiy asoslari. Ko'p tarmoqli fermer xo'jaliklari faoliyatini tashkiliy-iqtisodiy asoslari. Dehqon xo'jaligi faoliyatini tashkiliy asoslari. Agrofirmaryalarni tashkil etish. Ko'p tarmoqli fermer xo'jaliklarini tashkil etish va boshqarish asoslari. Ko'p tarmoqli fermer xo'jaliklarini tashkil etishni qishloq xo'jaligini rivojlanishidagi ahamiyati. Bosh tarmoq, yordamchi tarmoq hamda qo'shimcha tarmoqlarni rivojlantirish. Ko'p tarmoqli fermer xo'jaliklarini tashkil etishni hududlarda axoli bandligini ta'minlashdagi roli. Ko'p tarmoqli fermer xo'jaliklarini tashkil etishni hududlarni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishga ta'siri.

4-mavzu. Agroklasterni tashkil etish va boshqarish

Agroklasterni tushunchasi va ahamiyati. Agroklasterni faoliyatining tashkiliy-iqtisodiy asoslari. Agroklasterni belgilovchi me'yoriy huquqiy hujjatlar. Agroklasterni tashkil etish. Agroklasterni axoli bandligini ta'minlashdagi roli. Agroklasterni tashkil etishda hududlarni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishga ta'siri. Paxta-to'qimachilik klasterlarini tashkil etish va boshqarish. Meva-sabzavot klasterlarini tashkil etish va boshqarish. Sholichilik klasterlarini tashkil etish va boshqarish. Kartoshkachilik klasterlarini tashkil etish va boshqarish.

5-mavzu. Agrobiznes faoliyatining huquqiy asoslari

Agrobiznes faoliyatining huquqiy asoslari. "Tadbirkorlik faoliyati erkinligining kafolatlari to'grisida"da, "Tadbirkorlik faoliyatini qo'llab-quvvatlash va himoya qilish tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'grisida", "Oilaviy tadbirkorlik to'grisida", "Qishloq va suv xo'jaligi davlat boshqaruvi tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'grisida", "Fermer, dexqon xo'jaliklari va tomorqa yer egalari faoliyatini yanada rivojlantirish bo'yicha tashkiliy chora-tadbirlar to'grisida"gi kabi me'yoriy-huquqiy hujjatlarni qabul qilinishi. O'zbekiston Respublikasi qishloq xo'jaligini rivojlantirishning 2020-2030 yillarga mo'ljallangan Strategiyasi.

6-mavzu. Agrobiznes muhiti va unga ta'sir etuvchi omillar

Tadbirkorlik muhiti. Tadbirkorlik muhitiga ta'sir etuvchi omillar. Tadbirkorlik faoliyatidagi tashqi omillar, Tadbirkorlik faoliyatidagi ichki omillar. Tadbirkorlik faoliyatiga ta'sir etuvchi omillalarning o'ziga xos xususiyatlari. Tadbirkorlik faoliyati rivojiga ta'sir etuvchi tashkiliy, iqtisodiy, ijtimoiy omillar.

7-mavzu. Tadbirkorlikni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash

Tadbirkorlikni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlashning maqsadi va vazifalari. Qishloq xo'jaligida kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatini davlat tomonidan qo'llab-quvvatlanadigan faoliyat turlari va rag'batlantirish usullari. Qishloq xo'jaligida tadbirkorlikni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash chora-tadbirlari va uni amalga oshirish. Tadbirkorni qo'llab quvvatlash va berilgan imtiyozlardan samarali foydalanish orqali agrobiznesni tashkil etishni rivojlantirish.

8-mavzu. Agrobiznesda kooperatsiyaviy munosabatlarni rivojlantirish

Agrobiznesda kooperatsiya munosabatlarni rivojlantirishning mohiyati, o'ri va ahamiyati. Kooperatsiya tushunchasi, turlari. Kooperatsiyaning faoliyat turiga qarab turlanishi va xususiyatlari. Kooperatsiyaning faoliyat ko'lamiga qarab turlanishi. Kooperatsiyani rivojlantirishning me'yoriy-huquqiy asoslari. Agrobiznesda kooperatsiyalarni rivojlantirish. Xorij mamlakatlarida kooperatsiya munosabatlari. Kooperatsiyaviy munosabatlarni shakllantirishda rivojlangan mamlakatlar tajribasi. Agrobiznesda xalqaro kooperatsiya munosabatlaridan foydalanish samaradorligi.

9-mavzu. Agrobiznesda ishlab chiqarishni joylashtirish, ixtisoslashtirish va integratsiya jarayonlari

Agrobiznesda ishlab chiqarishni joylashtirishning mohiyati. Ixtisoslashuvning iqtisodiy mazmuni, shakllari va darajasi. Ixtisoslashtirishning iqtisodiy ahamiyati. Joylashtirish va ixtisoslashtirish tamoyillari. Ixtisoslashtirish turlari. Ixtisoslashtirishning iqtisodiy samaradorligi ko'rsatkichlari. Integratsiya tushunchasi. Integratsiya jarayonlarining iqtisodiy mohiyati. Gorizontaal integratsiya. Vertikal integratsiya. Agrosanoat integratsiyasida sinergetik samaradorlik.

10-mavzu. Agrobiznesda yer va suv resurslaridan foydalanishni tashkil etish va boshqarish

Yer qishloq xo'jaligining asosiy vositasi sifatida. Qishloq xo'jaligida yer resurslari va uning o'ziga xos xususiyatlari. Yer unumdorligi va uni oshirish yo'llari. Yerdan foydalanishning iqtisodiy samaradorlik ko'rsatkichlari. Yer resurslaridan ratsional foydalanish va tuproq unumdorligini oshirib borish. almashlab ekishni joriy etish. Agrotexnika tadbirlarini samarali amalga oshirish.

Suv resurslarining qishloq xo'jaligini rivojlantirishdagi ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati. Suv resurslari va suv manbapari haqida tushuncha. Qishloq xo'jaligiga suv yetkazib beruvchi SIUning faoliyati. Agrobiznesda sug'orish va suv resurslaridan foydalanish yo'llari. Suvdan foydalanishda tejamkor texnologiyalar va uni amaliyotga joriy etish yo'llari. Suvdan foydalanishning iqtisodiy samaradorligi va uni oshirish yo'llari. Suv ob'ektlari, suv manbalari va suvni iste'molchilariga suvni yetkazib berishni tashkil etish.

11-mavzu. Agrobiznesda ishlab chiqarish resurslaridan samarali foydalanishni tashkil etish va boshqarish

Agrobiznesda ishlab chiqarish resurslari haqida tushuncha va ularni klassifikatsiyasi. Ishlab chiqarish resurslarini agrobiznesda o'ziga xos xususiyatlari. Asosiy fond haqida tushuncha va uning iqtisodiy mazmuni.

Agrobiznes korxonalarida asosiy ishlab chiqarish fondlaridan samarali foydalanishni tashkil etish va boshqarish. Fond bilan ta'minlash ko'rsatkichlari. Fondning jismoniy va ma'naviy eskirishi. Asosiy ishlab chiqarish vositalarining amortizatsiyasi. Agrar tarmoqda aylanma fondlar va aylanma mablag'lardan foydalanish yo'llari. Aylanma vositalardan foydalanishning iqtisodiy samaradorlik ko'rsatkichlari. Aylanma vositalaridan samarali foydalanishni tashkil etish.

12-mavzu. Agrobiznesda mexnat resurslari va uidan samarali foydalanishni tashkil etish

Agrar tarmoqda mehnat va uning turlari. Mehnat resurslaridan samarali foydalanishni tashkil etish. Agrobiznesda mehnat resurslari va ulardan foydalanish samaradorligi. Mehnat unumdorligi. Mehnat unumdorligi darajasini ifodalovchi ko'rsatkichlar, ularni aniqlash tartibi. Mexnat resurslaridan foydalanishni yaxshilash. Agrobiznesda mexnat unumdorligi va uni oshirish yullari. Agrobiznesda mexnat motivatsiyasi va xodimlarni modsiy ragbatlantirish.

13-mavzu. Agrobiznesda investision faoliyatni tashkil etish

Investisiya tushunchasi, turlari, iqtisodiy mazmuni va ahamiyati. Agrobiznesni rivojlantirishda investisiyalar va ularning zaruriyati. Investision faoliyatning huquqiy asoslari. Investisiyadan foydalanish yo'llari. Agrobiznesga investisiyalarni jalb etishning manbalari va hozirgi holati. Agrobiznesda investisiyalardan foydalanish samaradorligi.

14-mavzu. Agrobiznesda innovasion faoliyatni tashkil etish

Innovatsiya tushunchasi va turlari. Qishloq xo'jaligida innovasion faoliyat. Agrobiznesda innovatsiyalarni tarqatish tizimi. Agrobiznesda innovasion faoliyat tashkil etishda xorijiy tajribalari. Dexkonchilikda innovasion texnologiyalarni qo'llash. Chorvachilikda innovatsion texnologiyalarni qo'llash. Agrobiznesda innovasion texnologiyalarni qo'llash samaradorligi.

15-mavzu. Agrobiznesda ishlab chiqarishni rejalashtirish

Rejalashtirish tushunchasi. Biznes va biznes-reja tushunchasi. Agrobiznesda ishlab chiqarishni rejalashtirish tizimi va uslublari. Biznes-reja tuzish maqsadi va vazifalari. Biznes-reja turlari. Agrobiznes korxonasining biznes-rejasi. Korxonada maxsulotini tavsiflash. Marketing rejasi. Biznes rejaning ishlab chiqarish rejasi. Tashkiliy reja va menejment. Korxonaning moliyaviy rejasi.

16-mavzu. Agrobiznesda ishlab chiqarish iqtisodiy samaradorligi

Ishlab chiqarishning samaradorlik mohiyati. Samara va samaradorlik tushunchasi, ko'rsatkichlari. Korxonada foydasi tushunchasi, turlari va hisoblash tartibi. Tarmoq iqtisodiy samaradorligi, uning darajasini ifodalovchi ko'rsatkichlar hamda ularni aniqlash tartibi. Foydani maksimalashtirish.

Qishloq xo'jaligining yalpi va tovar maxsuloti haqida tushuncha. Yalpi mahsulotning miqdor va qiymat ko'rsatkichlari. Yalpi mahsulot taqsimlanishi. Yalpi mahsulotning tarkibi. Qishloq xo'jalik mahsulotlarining tovarlilik darajasi. Yalpi mahsulotni ko'paytirish, uning tovarlilik darajasini oshirish yo'llari. Yalpi mahsulotini ko'paytirishning ekstensiv va intensiv yullari.

17-mavzu. Agrobiznesda boshqaruv asoslari

Boshqaruv va menejment haqida tushuncha. Ishlab chiqarishni tashkil etishda inson faoliyatini boshqarish zaruriyati va ahamiyati. Zamonaviy ishlab chiqarish tizimida menejmentni roli. Menejment ob'ekti va sub'ekti. Menejmentni maqsadi va vazifalari va ularga qo'yiladigan asosiy talablar. Menejment qonunlari. Iqtisodiy qonunlar, umumiy falsafiy qonunlar. Menejmentning asosiy tamoyillari, boshqaruvda yakkaboshchilik tamoyili, ilmiylik tamoyili, rejalilik tamoyili, boshqaruv shakli va usullarini takomillashtirib borish tamoyili, kadrlar tanlash va joylashtirish tamoyili, shaxsiy tashabbus tamoyili, javobgarlik va tavakkalchilik tamoyili va ularni agrobiznesda qo'llash.

18-mavzu. Boshqaruv qarorlari va funksiyalari

Boshqaruv qarorlari va ularga qo'yiladigan talablar, boshqaruv qarorlari tasnifi, qarorlarni ishlab chiqish va uni qabul qilish, boshqaruv qarorlarining ijrosi va nazorati. Agrobiznesda boshqaruv qarorlarni qabul qilish bo'yicha xalqaro tajribalar. Agrobiznes korxonalarida boshqaruv qarorlarni qabul qilish. Menejmentda boshqaruv qarorlarini qabul qilish bosqichlari va davrlari. Boshqaruvning rejalashtirish funksiyasi, tashkil etish funksiyasi, muvofiqashtirish va tartibga solish funksiyasi, nazorat funksiyasi.

19-mavzu. Boshqaruv madaniyati va uslubi

Boshqaruv va boshqaruv madaniyati tushunchasi, boshqaruv madaniyatining asosiy elementlari, boshqaruv xodimlari madaniyati, boshqaruv jarayonlarida madaniyat, mehmata sharoiti madaniyati, hujjatlarni rasmiylashtirish madaniyati. Boshqaruv uslubi tushunchasi va xususiyatlari, agrobiznes korxonalarini boshqarish uslublari. Bevosita va bilvosita boshqarish uslubi.

20-mavzu. Agrobiznesda tavakkalchilikni boshqarish

Tavakkalchilik tushunchasi va uni keltirib chiqaruvchi omillar. Tavakkalchilik va xavf turlari. Tavakkalchilikda sug'urta bilan bogliq bo'lgan va bogliq; bo'lmagan xavflar. Xavf turlari va ularning salbiy oqibatlarini kamaytirish usullari. Qishloq xo'jaligida tavakkalchilik turlari. Qishloq xo'jaligida tavakkalchilikni boshqarish. Tavakkalchilik samaradorligiga baho berish

Asosiy adabiyotlar

1. H.R.Turobova. Agrobiznesni tashkil etish va boshqarish. I qism. O'quv qo'llanma. Buxoro. Durdon nashriyoti. 2021 yil. 200 bet.
2. Hamroyev H.R. Tadbirkorlik asoslari. O'quv qo'llanma. Toshkent. "Yangi nashr" nashriyoti. 2010 yil. 356 bet.
3. F.Galimova, N. Dehqonova, G. Norinboyeva. Darslik. Qishloq xo'jaligida menejment. Toshkent. Innovatsiya - Ziyo. 2020. 270 bet.
4. A.Toshboyev. Agrobiznesda ish yuritish. Darslik. Toshkent. Shifoat Nur Fayz. 2020. 472 bet.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Turobova H.R. Agrobiznesni rivojlantirishning o'ziga xos xususiyatlari// J. Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar. T.: 2021 y. №3. www.iqtisodiyot.uz.
2. Организация агробизнеса: Краткий курс лекций / Сост. М.Ю.Руднев. - Саратов. - 2017. - 77 с
15. Фермерлик фаолиятининг ҳуқуқий ва иқтисодий асослари. - Т.: Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Миллий кутубхонаси

нашриёти.2007.

- 240 б.

3. Назимов С., Эшонхужаев Д. Кишлок хужалигида менежмент. Наманган, 2001.
4. Михалев С.В., Галиева Р.И. Основы организации агробизнеса: учебное пособие. Иркутск: ГБПОУ "Иркутский аграрный техникум", 2015. - 189 с.
5. 7. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 23 oktyabrdagi "O'zbekiston Respublikasi qishloq xo'jaligini rivojlantirishning 2020 - 2030 yillarga mo'ljallangan strategiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi PF-5853-son Farmoni.

"AGROBIZNESNI TASHKIL ETISH VA BOSHQARISH"

FANIDAN YADA NAZORAT SAVOLLARI

1. Qishloq xo'jaligining respublika ijtimoiy iqtisodiyotida tutgan o'rni va ahamiyati.
2. Iqtisodiyotni modernizatsiya qilish sharoitida agrar sohani rivojlantirish yo'llari.
3. "Agrobiznesni tashkil etish va boshqarish" fanining predmeti, maqsadi, usullari va vazifalari.
4. Fanning boshqa fanlar bilan o'zaro bog'liqligi.
5. Agrobiznes tushunchasi. Agrobiznesni tashkil etish zaruriyati.
6. Kichik biznes va tadbirkorlik tushunchalari. Kichik biznes va tadbirkorlikning mohiyati va mazmuni.
7. Tadbirkorlik faoliyati va uni rivojlantirishning ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati.
8. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni O'zbekiston iqtisodiyotida tutgan o'rni.
9. O'zbekistonda kichik biznes va xususiy tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirish yo'nalishlari.
10. Tadbirkorlik faoliyatining o'ziga xos xususiyatlari. Tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirish va boshqarishning xorij tajribasi.
11. Agrobiznes korxonalarini faoliyatining tashkiliy-iqtisodiy asoslarini belgilovchi me'yoriy huquqiy hujjatlar.
12. Fermer xo'jaligi faoliyatini huquqiy asoslari.
13. Ko'p tarmoqli fermer xo'jaliklari faoliyatining tashkiliy-iqtisodiy asoslari. Dehqon xo'jaligi faoliyatini tashkiliy asoslari.

14. Agrofirmalarni tashkil etish. Ko'p tarmoqli fermer xo'jaliklarini tashkil etish va boshqarish asoslari.
15. Ko'p tarmoqli fermer xo'jaliklarini tashkil etishni qishloq xujaligini rivojlanishidagi ahamiyati.
16. Ko'p tarmoqli fermer xo'jaliklarini tashkil etishni hududlarda axoli bandligini ta'minlashdagi roli.
17. Ko'p tarmoqli fermer xo'jaliklarini tashkil etishni hududlarni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishga ta'siri.
18. Agroklastar tushunchasi va ahamiyati. Agroklastarlar faoliyatining tashkiliy-iqtisodiy asoslari.
19. Agroklastarlarni belgilovchi me'yoriy huquqiy hujjatlar. Agroklastarlarni tashkil etish.
20. Agroklastarlarni axoli bandligini ta'minlashdagi roli. Agroklastarlarni tashkil etishda hududlarni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishga ta'siri.
21. Paxta-to'qimachilik klasterlarini tashkil etish va boshqarish. Mevasabzavot klasterlarini tashkil etish va boshqarish.
22. Agrobiznes faoliyatining huquqiy asoslari.
23. O'zbekiston Respublikasi qishloq xo'jaligini rivojlantirishning 2020-2030 yillarga mo'ljallangan Strategiyasi.
24. Tadbirkorlik muhiti. Tadbirkorlik muhitiga ta'sir etuvchi omillar.
25. Tadbirkorlik faoliyatiga ta'sir etuvchi omillarning o'ziga xos xususiyatlari.
26. Tadbirkorlik faoliyati rivojiga ta'sir etuvchi tashkiliy, iqtisodiy, ijtimoiy omillar.
27. Tadbirkorlikni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlashning maqsadi va vazifalari.
28. Qishloq xo'jaligida kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatini davlat tomonidan qo'llab-quvvatlanadigan faoliyat turlari va rag'batlantirish usullari.
29. Qishloq xo'jaligida tadbirkorlikni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash chora-tadbirlari va uni amalga oshirish.
30. Tadbirkorni qo'llab quvvatlash va berilgan imtiyozlardan samarali foydalanish orqali agrobiznesni tashkil etishni rivojlantirish.
31. Tadbirkorlikni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlashning maqsadi va vazifalari.
32. Qishloq xo'jaligida kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatini davlat tomonidan qo'llab-quvvatlanadigan faoliyat turlari va rag'batlantirish usullari.
33. Tadbirkorni qo'llab quvvatlash va berilgan imtiyozlardan samarali foydalanish orqali agrobiznesni tashkil etishni rivojlantirish.
34. Agrobiznesda kooperatsiya munosabatlarini rivojlantirishning mohiyati, o'imi va ahamiyati.
35. Kooperatsiya tushunchasi, turlari. Kooperatsiyaning faoliyat turiga qarab turlanishi va xususiyatlari.

36. Kooperatsiyaning faoliyat ko'lamiga qarab turlanishi.
37. Kooperatsiyani rivojlantirishning me'yoriy-huquqiy asoslari.
38. Xorij mamlakatlarida kooperatsiya munosabatlarini. Kooperatsiyaviy munosabatlarni shakllantirishda rivojlangan mamlakatlar tajribasi.
39. Agrobiznesda xalqaro kooperatsiya munosabatlaridan foydalanish samaradorligi.
40. Agrobiznesda ishlab chiqarishni joylashtirishning mohiyati. Ixtisoslashuvning iqtisodiy mazmuni, shakllari va darajasi.
41. Ixtisoslashtirishning iqtisodiy ahamiyati. Joylashtirish va ixtisoslashtirish tamoyillari.
42. Ixtisoslashtirish turlari. Ixtisoslashtirishning iqtisodiy samaradorligi ko'rsatkichlari.
43. Integratsiya tushunchasi. Integratsiya jarayonlarining iqtisodiy mohiyati. Gorizontal integratsiya. Vertikal integratsiya. Agrosanoat integratsiyasida sinergetik samaradorlik.
44. Yer qishloq xo'jaligining asosiy vositasi sifatida. Qishloq xo'jaligida yer resurslari va uning o'ziga xos xususiyatlari.
45. Yer unumdorligi va uni oshirish yo'llari. Yerdan foydalanishning iqtisodiy samaradorlik ko'rsatkichlari.
46. Suv resurslarining qishloq xo'jaligini rivojlantirishdagi ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati.
47. Suv resurslari va suv manbapari haqida tushuncha. Qishloq xo'jaligiga suv yetkazib beruvchi SIUning faoliyati.
48. Agrobiznesda sug'orish va suv resurslaridan foydalanish yo'llari. Suvdan foydalanishda tejamkor texnologiyalar va uni amaliyotga joriy etish yo'llari.
49. Suvdan foydalanishning iqtisodiy samaradorligi va uni oshirish yo'llari.
50. Suv ob'ektlari, suv manbalari va suvni iste'molchilariga suvni yetkazib berishni tashkil etish.
51. Agrobiznesda ishlab chiqarish resurslari haqida tushuncha va ularni klassifikatsiyasi.
52. Ishlab chiqarish resurslarini agrobiznesda o'ziga xos xususiyatlari. Asosiy fond haqida tushuncha va uning iqtisodiy mazmuni.
53. Agrobiznes korxonalarida asosiy ishlab chiqarish fondlaridan samarali foydalanishni tashkil etish va boshqarish.
54. Asosiy ishlab chiqarish vositalarining amortizatsiyasi.
55. Agrar tarmoqda aylanma fondlar va aylanma mablag'lardan foydalanish yo'llari.
56. Aylanma vositalardan foydalanishning iqtisodiy samaradorlik ko'rsatkichlari. Aylanma vositalaridan samarali foydalanishni tashkil etish.

57. Agrar tarmoqda mehnat resurslaridan samarali foydalanishni tashkil etish.
58. Agrobiznesda mehnat resurslari va ulardan foydalanish samaradorligi.
59. Mehnat unumdorligi. Mehnat unumdorligi darajasini ifodalovchi ko'rsatkichlar, ularni aniqlash tartibi.
60. Mexnat resurslaridan foydalanishni yaxshilash. Agrobiznesda mexnat unumdorligi va uni oshirish yullari.
61. Agrobiznesda mexnat motivatsiyasi va xodimlarni moddiy ragbatlantirish.
62. Investisiya tushunchasi, turlari, iqtisodiy mazmuni va ahamiyati.
63. Agrobiznesni rivojlantirishda investisiyalar va ularning zaruriyati.
64. Investision faoliyatning huquqiy asoslari.
65. Agrobiznesga investisiyalarni jalb etishning manbalari va hozirgi holati.
66. Agrobiznesda investisiyalardan foydalanish samaradorligi.
67. Innovatsiya tushunchasi va turlari. Qishloq xo'jaligida innovasion faoliyat.
68. Agrobiznesda innovasion faoliyat tashkil etishda xorijiy tajribalari.
69. Dexkonchilikda innovasion texnologiyalarni qo'llash.
70. Chorvachilikda innovatsion texnologiyalarni qo'llash.
71. Agrobiznesda innovasion texnologiyalarni qo'llash samaradorligi.
72. Rejalashtirish tushunchasi. Biznes va biznes-reja tushunchasi.
73. Biznes-reja tuzish maqsadi va vazifalari. Biznes-reja turlari.
74. Agrobiznes korxonasi va biznes-rejasi.
75. Korxonada maxsulotni tavsiflash. Marketing rejasi.
76. Biznes rejaning ishlab chiqarish rejasi.
77. Ishlab chiqarishning samaradorlik mohiyati. Samara va samaradorlik tushunchasi, ko'rsatkichlari.
78. Korxonada foydasi tushunchasi, turlari va hisoblash tartibi.
79. Tarmoq iqtisodiy samaradorligi, uning darajasini ifodalovchi ko'rsatkichlar hamda ularni aniqlash tartibi. Foydani maksimalashtirish.
80. Qishloq xo'jaligining yalpi va tovar maxsuloti haqida tushuncha. Yalpi mahsulotning miqdori va qiymat ko'rsatkichlari.
81. Yalpi mahsulot taqsimlanishi. Yalpi mahsulotning tarkibi.
82. Boshqaruv va menejment haqida tushuncha.
83. Ishlab chiqarishni tashkil etishda inson faoliyatini boshqarish zaruriyati va ahamiyati.
84. Zamonaviy ishlab chiqarish tizimida menejmentni roli.
85. Menejment ob'ekti va sub'ekti. Menejmentni maqsadi va vazifalari va ularga qo'yiladigan asosiy talablar.
86. Menejment qonunlari. Iqtisodiy qonunlar, umumiy falsafiy qonunlar.
87. Menejmentning asosiy tamoyillari,
88. Boshqaruv va boshqaruv madaniyati tushunchasi.
89. Boshqaruv madaniyatining asosiy elementlari,
90. Boshqaruv uslubi tushunchasi va xususiyatlari, agrobiznes korxonalarini boshqarish uslublari.

91. Tavakkalchilik tushunchasi va uni keltirib chiqaruvchi omillar.
92. Tavakkalchilik va xavf turlari. Tavakkalchilikda sug'urta bilan bogliq bo'lgan va bogliq; bo'lmagan xavflar.
93. Xavf turlari va ularning salbiy oqibatlarini kamaytirish usullari. Qishloq xo'jaligida tavakkalchilik turlari.
94. Qishloq xo'jaligida tavakkalchilikni boshqarish.

“Qishloq xo'jaligi menejmenti” fanidan Davlat attestatsiya sinovi uchun dastur

1-mavzu. Qishloq xo'jaligi menejmenti fanining predmeti, maqsadi va o'rganish usullari

Qishloq xo'jaligining iqtisodiyotda tutgan o'rni va ahamiyati. Menejment tushunchasi va nazariy asoslari. Qishloq xo'jaligi menejmenti fanining mohiyati va mazmuni. Qishloq xo'jaligi menejmenti fanining predmeti, maqsadi, vazifalari va ularga qo'yiladigan asosiy talablar. Menejmentning ob'ekti va sub'ekti ularning o'zaro aloqadorligi. Fanning boshqa fanlar bilan o'zaro aloqadorligi. Qishloq xo'jaligi menejmenti fanining o'rganish usullari.

2-mavzu. Qishloq xo'jaligi menejmentida qo'llaniladigan qonunlar, tamoyillar va funksiyalar

Menejment qonunlari. Menejmentning asosiy tamoyillari. Qishloq xo'jaligi menejmenti funksiyalarining tavsifi, mohiyati, mazmuni. Menejmentni asosiy funksiyalarining tarkibiy tuzilishi. Boshqaruvning rejalashtirish funksiyasi, tashkil etish funksiyasi, muvofiqlashtirish va tartibga solish funksiyasi, nazorat funksiyasi.

3-mavzu. Qishloq xo'jaligida boshqaruv qarorlari va usullari

Qishloq xo'jaligida boshqaruv qarorlari va ularga qo'yiladigan talablar. Boshqaruv qarorlari tasnifi, qarorlarni ishlab chiqish va uni qabul qilish. Boshqaruv qarorlarining ijrosi va nazorati. Qishloq xo'jaligi korxonalarida boshqaruv qarorlarni qabul qilish. Qishloq xo'jaligida boshqaruv usullari to'g'risida tushuncha. Boshqaruvning tashkiliy-ma'muriy usullari. Boshqarishning iqtisodiy usullari. Boshqarishning sotsial-ruhiy usullari.

4-mavzu. Qishloq xo'jaligida menejment madaniyati va uslubi Qishloq xo'jaligi menejmenti madaniyati tushunchasi. Menejment

madaniyati va uning asosiy elementlari, boshqarish xodimlari madaniyati, boshqaruv jarayonlari madaniyati, mehnat sharoiti madaniyati, hujjatlarni rasmiylashtirish madaniyati.

5-mavzu. Qishloq xo'jaligi korxonalari faoliyatining tashkiliy-iqtisodiy asoslari

Qishloq xo'jaligi korxonalari faoliyatining tashkiliy-iqtisodiy asoslarini belgilovchi normativ-huquqiy baza. Fermer xo'jaligi faoliyatini tashkil etish, rivojlantirish va boshqarish asoslari. Ko'p tarmoqli fermer xo'jaliklari faoliyatining tashkiliy-iqtisodiy asoslari. Dehqon xo'jaligi faoliyatini tashkil etish, rivojlantirish va boshqarish asoslari. Agrofirma faoliyatini tashkil etish, rivojlantirish va boshqarish asoslari. Agroklasterlarni rivojlantirish yo'nalishlari.

6-mavzu. Qishloq xo'jaligida yer va suv resurslaridan foydalanishni boshqarish

Yer resurslarining qishloq xo'jaligidagi ahamiyati va xususiyatlari, ulaming o'lchami, tarkibi, foydalanuvchilar bo'yicha taqsimlanishi. Yerdan foydalanish samaradorligini ifodalovchi ko'rsatkichlar, ulami aniqlash tartibi. Yerdan foydalanish samaradorligi, uni oshirish yo'llari. Yer resurslari va ulardan foydalanishni boshqarish xususiyatlari.

Suv resurslaridan foydalanish va muhofaza qilishni boshqarish. Qishloq xo'jaligida suv iste'molchilari uyushmasi, uning vazifalari va ular faoliyatini boshqarishni takomillashtirish yo'llari. Ko'p tarmoqli fermer xo'jaliklarida suv resurslaridan samarali foydalanishni boshqarish.

7-mavzu. Qishloq xo'jaligida moddiy-texnik resurslaridan foydalanishni boshqarish

Moddiy-texnika resurslari tushunchasi va ulami qishloq xo'jaligida o'ziga xos xususiyatlari. Ko'p tarmoqli fermer xo'jaliklarida moddiy-texnika bazasini shakllantirish. Innovatsiyaviy texnika va texnologiyalarni fermer xo'jaliklarida keng ko'lmashning samaradorligi. Qishloq xo'jaligining moddiy-texnika resurslari darajasini ifodalovchi ko'rsatkichlar va ulami aniqlash tartibi. Asosiy va aylanma vositalardan samarali foydalanish yo'nalishlari.

8-mavzu. Qishloq xo'jaligida mehnat jarayonlarini boshqarish

Qishloq xo'jaligida mehnat resurslaridan samarali foydalanish, mehnat bozorining o'ziga xos xususiyatlari. Fermer xo'jaliklarida mehnat jarayonlarini boshqarish. Boshqaruvchining mehnati, uning mazmuni va o'ziga xos xususiyatlari. Mehnatni tashkil etish tamoyillari. Mehnatga xaq to'lash va rag'batlantirishni takomillashtirish yo'llari. Qishloq xo'jaligida rahbar xodimlarning boshqaruv mehnatini baholash, boshqaruv mehnatini tashkil etishning asosiy yo'nalishlari.

9-mavzu. Ishlab chiqarish xarajatlari va mahsulot tannarxini boshqarish

Ishlab chiqarish xarajatlari tushunchasi va mahsulot tannarxi. Mahsulot tannarxi turlari. Mahsulot tannarxi elementlari. Qishloq xo'jaligi mahsuloti tannarxini rejalashtirish va xisoblash yo'llari. Mahsulot tannarxini

pasaytirishning imkoniyatlari va omillari. Ko'p tarmoqli fermer xo'jaliklarida mahsulot tannarxini boshqarish.

10-mavzu. Qishloq xo'jaligida infratuzilina sohalarini boshqarish

Infratuzilmaning mohiyati, ahamiyati va asosiy elementlaridshlab chiqarish infratuzilmasining qishloq xo'jaligida tutgan o'rni. Ijtimoiy infratuzilma va uning qishloq xo'jaligini rivojlantirishdagi roli. Bozor infratuzilmasi tushunchasi va tarkibi. Qishloqda zamonaviy ishlab chiqarish va bozor infratuzilmasini kompleks rivojlantirish.

11-mavzu. Qishloq xo'jaligini intensivlashtirishning iqtisodiy asoslari

Ishlab chiqarishni ekstensiv va intesiv rivojlantirishning mohiyati. Ishlab chiqarishni intensivlashtirishning asosiy omillari. Ishlab chiqarishni intensivlashtirishning ko'rsatkichlari. Qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishini intensivlashtirishning iqtisodiy samaradorligi va uni oshirish yodlari.

12-mavzu. Qishloq xo'jaligida shartnomaviy munosabatlarni tashkil etish

Shartnomani tuzish asoslari va ularga oid qonun hujjatlari: fermer xo'jaligida shartnoma turlari, korxonada boshqaruvida shartnomaning roli, kontraktatsiya shartnomasini rasmiylashtirish xususiyatlari. Shartnomaviy munosabatlarni tartibga soluvchi huquqiy va me'yoriy hujjatlar. Tayyorlov korxonalarini bilan o'zaro munosabatlar. Moddiy-texnika resurslari yetkazib beruvchi va xizmat ko'rsatuvchi korxonalar bilan o'zaro munosabatlar. Shartnomalarning bajarilishida tomonlarning (mulkiy) javobgarligi.

13-mavzu. O'simlikchilik tarmoqlari boshqaruvi

O'simlikchilikning ahamiyati va xususiyatlari. O'simlikchilikning asosiy tarmoqlari va ularni boshqaruv xususiyatlari. O'simlikchilik tarmoqlari ishlab chiqarishi va agrotexnik tadbirlarning iqtisodiy samaradorligi. Paxtachilik iqtisodiyoti va boshqaruvi. G'alla iqtisodiyoti va boshqaruvi. Sabzavotchilik va bog'dorchilikni milliy iqtisodiyotdagi ahamiyati va uni rivojlantirish asoslari. Sabzavotchilik iqtisodiyoti va boshqaruvi. Bog'dorchilik iqtisodiyoti va boshqaruvi. Fermer xo'jaliklarida sabzavotchilik, bog'dorchilik tarmoqlarini rivojlantirish va boshqarish.

14-mavzu. Chorvachilik tarmoqlari boshqaruvi

Chorvachilikning milliy iqtisodiyotdagi ahamiyati va uni rivojlantirish asoslari. Chorvachilikning asosiy tarmoqlari va ulaming xususiyatlari. Chorvachilik tarmoqlari ishlab chiqarishi va uning iqtisodiy samaradorligi. Parrandachilik iqtisodiyoti, va boshqaruvi. Pilla-chilik iqtisodiyoti va boshqaruvi. Balikchilik iqtisodiyoti va boshqaruvi. Asalarichilik iqtisodiyoti va boshqaruvi. Ko'p tarmoqli fermer xo'jaliklarida chorvachilik tarmoqlarini rivojlantirish va boshqarish. Qoramolchilikning milliy iqtisodiyotdagi ahamiyati

va uni rivojlantirish asoslari. Qoramolchilik ishlab chiqarishi va uning iqtisodiy samaradorligi. Qoramolchilik iqtisodiyoti va boshqamvi.

15-mavzu. Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlash va saqlash tizimini boshqarish

Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini saqlash, qayta ishlash tizimini boshqarishning ahamiyati va mazmuni. Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini saqlash tizimi iqtisodiyoti va boshqarish. Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlash tizimi iqtisodiyoti va boshqarish. Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini iste'molchiga yetkazib berish tizimini boshqarishning mazmuni. Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini sotish tizimi iqtisodiyoti va boshqarish.

16-mavzu. Qishloq xo'jaligi yalpi va tovar mahsulotlari, kengaytirilgan ishlab chiqarishni boshqarish

Qishloq xo'jaligining yalpi va tovar mahsuloti xaqida tushuncha. Qishloq xo'jaligida kengaytirilgan takror ishlab chiqarishning moxiyati va o'ziga xos xususiyatlari. Kengaytirilgan takror ishlab chiqarishning uzluksizligini ta'minlashda yalpi va tovar mahsulotining o'mi. Yalpi mahsulotning miqdor va qiymat ko'rsatkichlari. Yalpi mahsulotning tarkibi. Qishloq xo'jalik mahsulotlarining tovarlilik darajasi. Yalpi mahsulotni ko'paytirish, uning tovarlilik darajasini oshirish yoilari. Yalpi mahsulotini ko'paytirishning ekstensiv va intensiv yoilari.

17-mavzu. Qishloq xo'jaligida motivlashtirish

Motivlashtirish tushunchasi va ahamiyati. Motivlashtirish va ehtiyoj. Motivlashtirish modellari. Motivlashtirish uslubida boshqarishning o'ziga xos xususiyati. Motivlashtirish usullari. Motivlashtirish strategiyalari. Demotivlashtirish tushunchasi. Motivlashtirish nazariyalari. Motivatsiya bosqichlari. Motivatsiyasining iqtisodiy va noiqtisodiy omillari. Motivatsiyaning muvofiqshtiruvchilari. Ko'p tarmoqli fermer xo'jaliklarini boshqarishda motivlashtirish usullaridan foydalanish.

18-mavzu. Qishloq xo'jaligida nizo va stressni boshqarish

Qishloq xo'jaligidanizo jarayoni va ulami kelib chiqish sabalari vaturalari. Nizoning turlari va ularning ishlab chiqarishga ta'siri. Ishlab chiqarishda nizolarni kelib chiqish sabablari. Shaxslararo va shaxs bilan guruh o'rtasidagi nizolarning kelib chiqish sabablari. Konstruktiv va destruktiv nizolar. Nizoning funksional va disfunktsional oqibatlar. Nizo jarayonidagi bosqichlar va oqibatlar. Qishloq xo'jaligida nizolarni boshqarish va ulami bartaraf qilish yoimlari. Stress va uni boshqarish. Stress sabablari.

19-mavzu. Innovatsiya va innovatsion menejment

Innovatsion iqtisodiyot tushunchasi. Innovatsiyalarning asosiy mazmuni va mohiyati, innovatsion menejmentning asosiy tamoyillari. Innovatsion salohiyat. Innovatsion jarayonning asosiy bosqichlari. Texnologik va notexnologik innovatsiyalar. Innovatsiyaviy menejmentning nazariy-metodologik asoslari. Innovatsiyaviy strategiyani ishlab chiqish va tanlashning mohiyati. Ko'p tarmoqli fermer xo'jaliklarida innovatsion tadbirlarni amalga oshirish.

20-mavzu. Qishloq xo'jaligida menejment samaradorligini baholash Samara va samaradorlik tushunchalari. Iqtisodiy va ijtimoiy-iqtisodiy

samaradorlik tushunchalari. Iqtisodiy samaradorlik ko'rsatkichlari. Menejmentning samaradorlik mezonlari. Menejment tizimning iqtisodiy samaradorligini baholashning uslubiy asoslari. Menejmentning iqtisodiy samaradorligini oshirish, rahbar xodimlarning boshqarish samaradorligini oshirish tadbirlari.

Asosiy darsliklar va o'quv qo'llanmalar

1. Ronald D. Kay, William M. Edwards, Patricia A. Duffy. Farm management. Eighth edition. - USA: Texas and M Universitu, 2016. - 466 p.
2. Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti va menejmenti. Darslik / G.A.Samatov, I.B.Rustamova, U.A.Sheripbaeva. - T.: 2012-346 b.
3. Galimova F.R., Dexkanova N.S., Narinbaeva G.K. Qishloq xo'jaligida menejment. Darslik. - T.: TDAU, 2020. - 360 b.

Qo'shimcha adabiyotlar

4. Mirziyoev Sh.M. Erkin va farovon demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. - Toshkent: "O'zbekiston" NMIU, 2017. - 56 b.
 5. Mirziyoev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. "O'zbekiston" NMIU, 2017. - 47 b.
 6. Mirziyoev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va oljanob xalqimiz bilan birga quramiz. "O'zbekiston" NMIU, 2017. - 485 b.
 7. Mirziyoev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy iavobgarlik — har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. "O'zbekiston" NMIU, 2017. - 103 b.
- O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi to'g'risida" gi PF-4947-sonli Farmoni. O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami. 2017 y., 6-son, 70-modda.

10 O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 23 oktyabrdagi "O'zbekiston Respublikasi qishloq xo'jaligini rivojlantirishning 2020 - 2030 yillarga mo'ljallangan Strategiyasini tasdiqlash to'g'risida" gi PF-5853-sonli Farmoni.

- 11 Umrzoqov O.P., Toshboev A.J., Rashidov J., Toshboev A.A. Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti va menejmenti. O'quv ko'llanma. - T.: "Iqtisod - moliya", 2008 - 268 b.
- 12 Samatov G.A., Yodgorov J.Yo., Rustamova I.B. Qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishini tashkil etish. Darslik. - T.: «O'zbekiston milliy ensiklopediyasi», 2005 - 480 b.
- 13 Qosimova D.S. Menejment nazariyasi: o'quv qo'llanma. T.: TDIU, 2009 - 208 b.
- 14 Yusupov E.D., Kusharov Z.K. Menejment nazariyasi. - T.: 2019.
- 15 Yusupov E.D., Kusharov Z.K., Siddiqov Z.T., Alieva N. Agrokonsalting. - T.: 2019.

"Qishloq xo'jaligida menejment" fanidan YDA uchun savollar bazasi

1. Qishloq xo'jaligida menejment» fanining maqsadi va asosiy vazifalarini yoriting?
2. Motivatsiya nima va boshqaruvning motivatsiya usullarini yoriting?
3. Chorvachilikning intensiv rivojlanganligini aks ettiradigan ko'rsatkichlarni yoriting?
4. Menejmentning ob'yekti va sub'yekti ularning o'zaro aloqadorligini tushintiring?
5. Menejmentning asosiy tamoyillarini tushintiring?
6. Yer monitoringi nima?
7. Uslublarning asosiy yo'nalishlarini yoriting:?
8. Iqtisodiy qonunlar va ularning turlarini izohlang?
9. O'zbekiston yer fondining toifalar bo'yicha taqsimlanishini yoriting?
10. Qishloq xo'jaligida boshqaruv qarorlari tasnifini yoriting.?
11. Yer bonitirovkasini tushintiring?
13. Qishloq xo'jaligini intensivlashtirishning iqtisodiy samaradorligi, uni amalga oshirish yo'llarini yoriting?
14. Boshqaruv qarorlarning qanday turlari bor va ularni izohlang?
15. Yer resurslarinig o'ziga xos xususiyatlarini izohlang?.
16. Dehqonchilik tarmoqlari ishlab chiqarishi Yer bonitirovkasi va agrotexnik tadbirlarning iqtisodiy samaradorligini oshirish yo'llarini izohlang?
17. Menejmentning asosiy tamoyillarini tushintiring?
18. Boshqaruv qarorlari amal qilish xususiyatiga ko'ra nechaga bo'linadi va qaysilar?
19. Ishlab chiqarish xarajatlari va ijtimoiy arajatlarini izohlang?
20. Menejmentning asosiy tamoyillarini tushintiring?
21. Boshqaruv qaromning qabul qilish shakliga ko'ra turlarini sanab bering?
23. Fermer xo'jaligining qanday majburiyatlari mavjud?
24. Aniq qarorlar va Noaniq qarorlarning mazmunini yoriting va misollar keltiring?

25. Ko'p tarmoqli fermer xo'jaliklari faoliyati haqida qisqach ma'lumot va qachondan tashkil etildi?
26. Shartnomalar bajarilishi monitoringini olib borish tartibi tushuntiring?
27. Amal qilish xarakteriga qarab boshqaruv qarorlari turlarini izohlang?
28. Fermer xo'jaligi qanday huquqlarga ega?
29. Qishloq xo'jaligini intensiv rivojlantirish darajasini o'zida aks ettiruvchi natural ko'rsatkichlarni yoriting?
30. Xarajatlarning shakllanish bosqichlariga qarab, tannarxning qanday turlari mavjud?
31. Shartnoma nima xo'jalik shartnomasining xususiyatlari yoriting?
32. Yer bonitirovkasini tushintiring?
33. Hisoblash xarakteriga qarab tannarx turlari izohlang?
34. Infratuzilmaning asosiy vazifalari yoriting?
35. Qishloq xo'jaligini rivojlantirishning yo'llari qasyilar va ularni yoriting?
36. Menejmentning asosiy tamoyillarini yoriting va izohlang?
37. Fermer xo'jaliklari moddiy-texnika bazasining tarkibiy tuzilmasini yoriting?
38. Infratuzilma - so'zi qaysi so'zdan olingan va nima ma'noni anglatadi, misollar keltiring?
39. Qo'shimcha mahsulot qiymati, qo'shimcha qiymat bu nima va unga misollar keltiring?
40. Mehnat resurslari nima va mehnat unumdorligi darajasini ifodalovchi ko'rsatkichlarini yoriting?
41. Qishloq xo'jaligida ishlab chiqarishni intensivlashtirishning asosiy omillarini yoriting?
42. Kontraktatsiya shartnomalarini yoriting?
43. Samaradorlik, nima va Ishlab chiqarishning iqtisodiy samaradorligini oshirish ko'rsatkichlarini izohlang?
44. Fermer xo'jaliklari moddiy-texnika bazasining tarkibiy tuzilmasini yoriting?
45. Moddiy-texnika resurslari yetkazib berish va xizmat ko'rsatish shartnomalarining bajarilishida tomonlaruing javobgarligini tushuntiring?.
46. Samaradorlik, nima va Ishlab chiqarishning iqtisodiy samaradorligini oshirish ko'rsatkichlarini izohlang?
47. Boshqaruvning motivatsiya usullarini yoriting?
48. Qishloq xo'jaligini intensivlashtirish samaradorligini oshirish yo'llarini yoriting?
49. Qishloq xo'jaligi yalpi mahsuloti va uning ko'rsatkichlarini izohlang?
51. Samaradorlik, Ishlab chiqarishning iqtisodiy samaradorligini oshirish ko'rsatkichlarini izohlang?
52. O'zbekiston Respublikasining 2020-2030-yillarda qishloq xo'jaligini rivojlantirish strategiyasida belgilangan asosiy vazifalar?
53. Takror ishlab chiqarishning oddiy va kengaytirilgan ko'rinishlarini tushintiring?
54. Nizolar, konstruktiv va destruktiv nizolarni izohlang?
55. Motivlashtirish nazariyasi modellari yoriting?

56. Innovatsiyaga izoh va shu nazariyaning rivojlanishiga hissa qo'shgan olimlar fikrlari?
57. Chorvachilikning intensiv rivojlanganligini aks ettiradigan asosiylari ko'rsatkichlar?
58. Tannarx nima va uning turlarini izohlang?
59. Kontraktatsiya shartnomalari nima va uni izohlang?

“Qishloq xo‘jaligida korporativ boshqaruv” fanidan

Davlat attestatsiya sinovi uchun dastur

1- mavzu. “Qishloq xo‘jaligida korporativ boshqaruv” fanining predmeti, maqsad va vazifalari

Korporativ boshqaruv fanining predmeti, maqsad va vazifalari, korporativ boshqaruv tushunchasi. Korporativ boshqaruvning korporativ menejmentdan farqi. Korporativ boshqaruvning kelib chiqishi. Korporativ boshqaruv tizimi tamoyillari va unga ta'sir etuvchi omillari. Korporativ boshqaruvning turii shakllardagi sub'ektlarga ta'siri.

2-mavzu. Korporativ boshqaruvning rivojlanish tarixi

Korporativ boshqaruvni kelib chiqishining asosiy shartlari va sabablari Korporativ boshqaruvning nazariy manbalari. Neoklassik va institutsional yondashuvda korporativ boshqaruv nazariyasi: Korxonalar nazariyasida zamonaviy korporatsiya tuzilishi: moliyalashtirish. mulkchilik. nazorat. Aktsiyadorlarni manfaatdor tomonlari. Korporativ boshqaruvning zamonaviy rivojlanish nazariyasi. Firma nazariyasi. Transaksiyon xarajatlar nazariyasi. Agentlik nazariyasi. Yensen-Mekling nazariyasi. Modilyani-Miller nazariyasi. Tirol nazariyasi. Steytkolderlar nazariyasi.

3-mavzu. Korporativ boshqaruvning xalqaro tamoyillari va modellari

Korporativ boshqaruvning xalqaro tamoyillari. Korporativ nazoratning shakllari va modellari. Korporativ boshqaruvning modellari (anglo - amerika, germaniya va vaponiya modellari) va xususiyatlari. Korporativ boshqaruv modellarining mamlakatlardagi xususiyatlari. Modellarning taqqoslash tahlili: o'xshashliklari, farqlari. rivojlanish istiqbollari. Iqtisodiy hamkorlik tashkiloti tomonidan korporativ boshqaruvni amalga oshirish tamoyillari. “Qimmatli qog'ozlar bozori”, “Aktsiyadorlik jamiyatlari va aktsiyadorlarning huquqlarini xilnoya qilish” to'g'risidagi qonunlarda korporativ boshqaruvning huquqiy jihatlari.

4-mavzu. Korporativ strategiya va ijtimoiy mas'uliyat

Korporativ strategiya mazmuni va mohiyati. Strategik rejalashtirish tizimi. Umumiy strategiya. Korporatsiya strategiyasini ishlab chiqish jarayoni. korporativ rahbariyat. ijtimoiy mas'uliyat. Korporatsiyalar strategiyasini ishlab

chiqish. Bozorda strategiyani ishlab chiqish tartibi. Ichki tarkibni ishlab chiqish. Tashkiliy boshqaruv tarkibni shakllantirish.

5-mavzu. Davlatning korporativ sektorda ishtiroki

Davlatning korporativ sektorda qatnashishi. Davlat aktsiyalar paketlarini boshqarishning maqsad va tamoyillari. Davlat aktsiyalar paketlarini boshqarishning asosiy tamoyillari. Davlat korxonalarini va davlat ishtirokidagi korxonalarini boshqarish bo'yicha jahon amaliyotida eng keng tarqalgan modellar. Boshqaruv kompaniyasining asosiy maqsadi. Davlat vakilining aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishida ishtirok etish huquqi. Amerika modeli. oltin aktsiya, davlat ulushi, depozitariy, nominal qiymat, xolding, monopoliya, professionalizm, oltin aktsiya, davlat aktsiya paketi.

7-mavzu. O'zbekiston Respublikasida korporativ boshqaruvning institutsional asoslari

Aktsiyadorlik jamiyatlarida korporativ boshqaruvning institutsional asoslari. Korporativ boshqaruvning mexanizmlari. Korporativ me'yoriy hujjatlarini tartibga solish. Aktsiyadorlar huquqining asosiy elementlari. Korporativ huquq tushunchasi. Korporativ huquqning belgilari. Korporativ me'yoriy hujjatlarga qo'yiladigan talablar. Korporativ boshqaruv kodeksi. Korporativ boshqaruvning global standartlari. Korporativ boshqaruv dasturini amalga oshirish bo'yicha takliflar tizimi. Korporativ boshqaruvning andozalari.

8-mavzu. Boshqaruv usullari

Aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishi. Kuzatuv kengashi (Direktorlar kengashi); Ijroiya organi. Aktsiyadorlar va manfaatdor shaxslar. Direktorlar yig'ilishi: tarkibi va tuzilmasi. Direktorlar yig'ilishining vazifasi va majburiyatlari. Direktorlar qo'mitasi. Mustaqil direktorning vazifasi va roli. Mustaqil direktorlar kodeksi. Ijro etuvchi organlarning shakllanishi va ish faoliyatining tugatilishi. Ijro etuvchi organlar majburiyatlari. Ijro etuvchi organlar va direktorlar yig'ilishining o'zaro bog'liqligi. Korporativ kotib: majhuriyatlari va javobgarligi. Korporativ xilq - atvor kodeksi. Korporativ huquq tushunchasi.

9-mavzu. Korporatsiyalarning faoliyat ko'rsatish mexanizmi va ularning xususiyatlari

Korporatsiyalarning faoliyat ko'rsatish mexanizmi va ularning xususiyatlari. Korporatsiyalarning integratsion rivojlanish strategiyalari. Boshqaruv shakllari bir holatdan hoshqasiga o'tishi. Qo'shilish (qo'shib olish). Birlashish. Tugatish. Qisqartirish. Taqsimlash. Ajratish. Korporatsiyalarning integratsiya turlari va tiplari. Korporativ tuzilmalar tuzishning tashkiliy turlari. Xolding. MSG. Konlsem, Konglomerat. Konsortsiya. Sindikat. Kartel. Trest. Assotsiatsiya.

10-mavzu. Mas'uliyati cheklangan jamiyatni tuzish va faolifatini boshqarish xususiyatlari

Mas'uliyati cheklangan jamiyallarining mohiyati va zarurligi. Mas'uliyati cheklangan jamiyatni tuzishning o'ziga xos xususiyatlari, MChJ va qo'shimcha asoslari. Jamiyat ustav fondi ishtirokchilari. Jamiyatning oliy boshqaruv organi ishloqchilar umuminiv vig'ilishi. "Mas'uliyati cheklangan va qo'shimcha mas'uliyatli jamiyallar to'g'risida"gi qonunning ntazmuni. Jamiyat ta'sischi h uquqlari va majburivatlar i. Aktsiyadorlik jamiyatini boshqaruv organlari. Jamiyatning joriy faolifatiga rahbarlik kim tomonidan amalga oshiriladi.

11-mavzu. Korporativ boshqaruvni moliyalashtirish

Hissadorlik jamiyatlarida kapitallar tarkibini boshqarishning maqsadi va vazifalari. Hissadorlik kapitali, qo'shimcha kapital, zaxira kapitali, korxonaning to'plangan foydasi. Moliyaviy boshqarishda kapitallar tarkibini boshqarish va qiymatini baholashning ahamiyati. Hissadorlik kapitalining qiymati. Gordonning klassik formulasi. Imtiyozli kapital uchun xos bo'lgan jihatlar i. «Hissadorlik jamiyatlari to'g'risida»gi qonunning mazmuni.

12-mavzu. Korporativ nizolar

Korporativ nizo tushunchasi, nizolari, sabablari va qatnashchilari, amaldagi qonunchilik me'yorlari, jamiyat nizonti yoki ichki hujjatlari, aktsiyadorlar yoki ularning guruhlari huquqlarining buzilishi; jamiyat va uning boshqaruv organlariga qabul qilingan qarorlar bo'yicha da'volar; atnaldagi boshqaruv organlari vakolatlarini muddatidan oldin to'xtatish; aktsiyadorlar tarkibida jiddiy o'zgarishlar. Hamkorlikda bo'lmagan qo'shilishlardan himoya qilish usullari. Korporativ nizolarni tartibga solish. Korporativ nizolarning vujudga kelish sabablari. Korporativ nizolar sabablari va qatnashchilari. Korporatsiya tomonidan aktsiyadorlar huquqlarining buzilishiga olib keladigan asosiy sabalar.

13-mavzu. Korporativ boshqaruv organlarining restrukturizatsiyalash va inqirozni boshqarish jarayonidagi faolifat i

Korxonalarni restrukturizatsiyalashning mohiyati. O'zbekistonda korxonalarni restrukturizatsiyalash jarayonlarining o'ziga xos xususiyatlari va huquqiy asoslari. Respublikamizdagi korxonalar va tashkilotlarning kuchli va zaif tomonlari Xorijiy davlatlardagi restrukturizatsiyalash jarayonlarini amalga oshirish tajribasining tahlili. Strategiyaning muqobil variantlari. Korxonalar (aoliyali samaradorligining ko'rsatkichlari. O'zbekistonda restrukturizatsiya jarayoni. Tavakkalchilik qarorlarini qabul qilishning asosiy tamoyillari.

14-mavzu. Korporativ boshqaruv samaradorligini baholash

Korporativ boshqaruv andozalarini joriy qilishning iqtisodiy jihatdan maqsadga muvofiqligi. Korporativ boshqaruv samaradorligi mezonlari. Strategik qarorlar qabul qilishni takomillashtirish. Moliyaviy resurslar jalb

qilish. Kompaniyaning davlat organlari bilan aloqalarini yaxshilash. Menejrlarning aktsiyadorlar bilan aloqalarini yaxshilash. Korporativ nizolaming oldini olish. Korporativ boshqaruvda monitoring tizimi.

15-mavzu. Korporativ boshqaruvda axborot va kommunikatsiya tizimlari

Axborot tushunchasi va uni oshkora qilish maqsadlari. Korporatsiyaning nazorat qiluvchi organlari: revizion komissiya, ichki auditor. Audit bo'yicha qo'mita, tashqi auditor. Axborot siyosati to'g'risidagi ichki yo'riqnama. Ichki va tashqi axborot. Moliyaviy axborotning ahamiyati. Yillik moliyaviy hisobot. Axborotni oshkora qilish tizimini takomillashtirish. Axborotni oshkora etishning xalqaro standartlari. Moliyaviy xisobotlardan axborotlar manbai sifatida tashqi foydalanuvchilarni guruhlashtirish.

16-mavzu. Korporativ boshqaruv va korporativ menejmentda inafaatlar muvozanatini ta'minlash masalalari

Korporativ menejment va korporativ boshqaruvning umumiy va farqli jihatlar i. Korporativ menejment va korporativ boshqaruvda inafaatlar muvozanati. Korporativ menejmentda menejrlar faolifatini rag'batlantirish masalalari. Korporativ boshqaruvda dividend siyosati yuritilishi.

17-mavzu. Korporativ risklar

Risk tushunchasi. Risklarning turlari. Sug'urta risklarini boshqarish. Risk menejmentning umumiy ta'rifi. Risk va noaniqlik haqida qisqacha tushunchalar va tavsiflar. Risk bilan bog'liq bo'lgan o'lchamlar. Kelib chiqishi va tuzilishi. Riskning inson xayotiga har tomonlama ta'siri. Xavf-xatarni oldini olish va uni bartaraf etish. Risklarni boshqarish yoki boshqacha aytganda risk-menejment bosqichlarni.

18-mavzu. Aktsiyadorlik jamiyatida investitsion jarayonlarini boshqarish

Investitsiyalar haqida tushunchalar, ularning ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati. Investitsiya turlari, investitsiyaning ahamiyati. Aktsiyadorlik jamiyatida tavakkalchilikka xos investitsiyalar, to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar, portfel investitsiyalar, annuitet. Aktsiyadorlik jamiyatida investitsion jarayonlarni boshqarish.

19-mavzu. Korporativ madaniyat

Korporativ madaniyat tushunchasi. Korporativ madaniyat turlari. Korporativ madaniyat tamoyillari. Professional etika va korporativ hulk. Korporativ madaniyat - iqtisodiy hamkorlik inafaati sifatida. Korporatsiya va davlat institutlarining o'zaro aloqasi.

Asosiy darsliklar va o'quv qo'llanmalar

1. Antonov V.G. i dr. Korporativnoe upravlenie. Uchebnoe posobie. - M. INFRA-M, 2010. -288 str.

2. Zaynutdinov Sh.N. Korporativ boshqaruv asoslari. O'quv qo'llanma. -T.: O'zbekiston, 2008. - 260 b.
3. Xodiev B.Yu., Berkinov B.B. "Korporativ boshqaruv va raqobatni rivojlantirish" O'quv qo'llanma. -T.: 2011 y.
- Xodiev B.Yu., Karlibaeva R.X., Akramova N.I. Korporativ boshqaruv. O'quv qo'llanma. -TDIU, 2010.-280 bet.
5. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. - T.: O'zbekiston, 2014 y.
6. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi.-T.: "O'zbekiston". 2018.-80b.
7. Sh.M.Mirziyoev. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob halqimiz bilan birga quramiz. - T.: "O'zbekiston". 2017. - 488 b.
8. Sh.M.Mirziyoev. "Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash yurt taraqqiyoti va xalq farovonligi garovi" mavzusidagi O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi qabul qilinganining 24 yilligiga bag'ishlangan tantanali marosimdagi ma'ruzasi. - T.: "O'zbekiston". 2017. - 48 b.
9. Sh.M.Mirziyoev. "Jismoniy va ma'naviy yetuk yoshlar - ezgu maqsadlarimizga yetishda tayanchimiz va suyanchimizdir" mavzusida "Kamolot yoshlar ijtimoiy harakatining IV qurultoyidagi nutqi. Xalq so'zi. 2017 yil.
- Azoev G.L. Konkurentsia: analiz. strategiya i praktika. -M.: Sentr ekonomiki i marketinga, 2010. -287 str.
10. Isaev D.V. Korporativnoe upravlenie i strategicheskiy menedjment informatsionniy aspekt. Uchebnoe posobie. - M.: Visshey shkoli ekonomiki, 2010. - 219 str."
11. Kovalev V.V. Kovalev Vit. V. Korporativnie finansbi i uchet ponyatiya. I algoritmi, poka/atcli. IJchchnoc posobic. M.: KNORUS. 2010.

Qishloq xo'jaligida korporativ boshqaruv fanidan YDA uchun savollar bazasi

1. O'zbekistonda mahalliy korporativ boshqaruvni shakllantirishning bosqichlarini sanab bering.
2. O'zbekiston Respublikasi korxonalarida faoliyatida korporativ boshqaruv usulinarining institutsional qaror topishi jarayoni omillari sanab bering.
3. Korporativ boshqaruv va korporativ menejmentning farqini ayting.
4. Korporatsiya nima?
5. Korporativ boshqaruvning xususiyat/ari nimada.
6. Korporativ muhit nima?
7. Korporativ aloqalarni amalga oshiruvchi ishtirokchilari kimlardan iborat ?
8. Korporativ boshqaruvning maqsad va vazifalarini ayting.
9. Korporativ boshqaruvning tamoyillarini sanab bering.
10. Korporativ boshqaruvning vujudga kelishi sabablari nimalardan iborat?
11. Korporativ boshqaruvning nazariy asoslarini ayting.
12. Transaksiya xarajatlari nazariyasi nima?
13. Muloqotlar nazariyasini tushuntirib bering.
14. Impiistit shartnomasi nima?
15. Mulkchilik huquqlari nazariyasini tushuntirib bering.
16. Korporativ boshqaruvning nazariy manbalari qanday?
17. Risk turlari va uni diversifikatsiyalash nima?
18. Modilyani — Miller teoremasini tushuntirib bering.
19. Korporativ boshqaruvning modellarini sanab bering.
20. Yensening erkin pul oqimlari nazariyasini tushuntirib bering.
21. Korporativ boshqaruvning amerika tizimini tushuntirib bering.
22. Korporativ boshqaruvning o'zbek modelini tushuntirib bering.
23. Korporativ boshqaruvning ingliz-amerika modelini tushuntiring.
24. Korporativ boshqaruv modellarining qiyosiy xususiyatlarini aytib bering.
25. Korporativ boshqaruvning xalqaro tamoyillarini tushuntiring.
26. Adolatlilik tamoyilining molitiatini yoritib bering.
27. Yevroaksiyadorlar korporativ boshqa ruvi asosiy tamoyillarini ayting.
28. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining «Qimmatli qog'ozlar bozorini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida»gi qarorining mazmuni nini tushuntirib bering.
29. Ichki audit xizmatlari haqidagi nizomni tushuntiring.
30. Korporativ strategiya mohiyati nimada?
31. Korporativ strategiyani prinsiplarini ishlab chiqish orqali tushuntirib bering.
32. Strategik boshqaruv nima?
33. Korporativ strategiyaning omili va tashkiliy qismi haqida gapirib bering.
34. Korxonaning diversifikatsion korporativ strategiyasi nima?
35. Korporativ strategiyaning mazmunini tushuntiring.
36. Funktsional strategiyaning iqtisodiy mazmunini tushuntirib bering.

37. Korxonaning diversifikatsion korporativ strategiyasini aytib bering
38. Davlat korporativ boshqaruvda qanday ishtirok etadi?
39. Davlat korxonalarini va davlat ishtirokidagi korxonalarni boshqarish bo'yicha jaftoti amaliyotida eng keng tarqatgan modetlami sanang.
40. Davlat aksiyalar paketlarini boshqarishning asosiy tamoyillarini sanang.
41. Davlat aksiyalar paketlarini boshqarishning modellari qaysilar?
42. Boshqaruv kompaniyasining asosiy maqsadi nimadan iborat?
43. Davlat vakilini aksiyadorlarning umumiy yig'ilishida ishtirok etish huquqi qanday?
44. Davlat aksiyalar paketlarini boshqarishning maqsadlari nimalardan iborat? Korporativ boshqaruvning institutsional asoslarini ayting.
45. Korporativ huquq tushunchasi nima?
46. Korporativ huquqning belgilarini aytib bering.
47. Korporativ me'yoriy hujjatlarni tartibga solish nima?
48. Korporativ boshqaruv dasturini amalga oshirish bo'yicha takliflarni ayting.
49. Korporativ boshqaruvning andozalarini ayting.
50. Korporativ boshqaruvning institutsional asoslari nimalardan iborat?
51. Korporativ boshqaruv kodeksiga qo'yiladigan talablarni aytib bering.
52. Korporativ huquq tushunchasi nima?
53. Korporativ huquqning belgilarini aytib beritg.
54. Korporativ me'yoriy hujjatlarni tartibga solishni tushuntirib bering.
55. Korporativ boshqaruv dasturini amalga oshirish botycha takliflar nimadan iborat?
56. Korporativ boshqaruvning andazalarini aytib bering.
57. Korporativ boshqaruv kodeksiga qo'yiladigan talablar qanday?
58. O'zbekistonda korporatsiyalarning istiqbolini tushuntiring.
59. «O'zbekiston Respublikasi aksiyadorlik jamiyatlari va aksiyadorlarning huquqlarini himoya qilish to'g'risida»gi qonun haqida nimalarni bilasiz?
60. Korporatsiyalar rivojlanishining integratsion strategiyasi bosqichlarini ayting.
61. Korporatsiyalarning integratsiya turlari va tiplarini sanang.
62. Korporativ strukturalar tuzishning tashkiliy turlari tavsifini ayting.
 - a. Mas'uliyati cheklangan jamiyatlarining mohiyatini ayting.
63. Mas'uliyati cheklangan jamiyatni tuzishning o'ziga xos xusiyatlari nimalardan iborat?
64. «Mas'uliyati cheklangan va go'shimcha mas'uliyatli jamiyatlar to'g'risida»gi qonunning mazmuni nimadan iborat?
65. Jamiyat la'isachilari huquqlari va majburiyatlarini ayting. Hissadorlik jamiyatlarida kapitallar tarkibini boshqarishning maqsadi va vazifalari nimalardan iborat?
66. Hissadorlik kapitali nima?
67. «Hissadorlik jamiyatlari to'g'risida»gi qonunning mazmuni nimalardan iborat?
68. Moliyaviy vosita hajmi qanday tarzda aniqlaniladi?

69. Moliyaviy boshqarishda kapitallar tarkibini boshqarish va qiymatini baholashning ahamiyati nimalardan iborat?
70. Hissadorlik kapitalining qiymati nimalardan iborat?
71. Gordonning klassik formulasi yozing.
72. Imtiyozli kapital uchun xos bo'lgan jihatlarni nimalardan iborat?
73. Investitsiyalar samaradorligini aniqlash usulini aytib bering.
74. Kreditdan foydalanish muddati davomiyligi qanday aniqlanadi?
75. Ishtirokchi o'zining ulushini qanday holatda sotishi mumkin?
76. Aksiyadorlik jamiyatni boshqaruv organlarini sanang.
77. Jamiyatning joriy faoliyatiga rahbarlik kim tomonidan amalga oshiriladi?
78. Korporativ nizolar sabablari va qatnashchilari nimalardan iborat?
79. Korporativ nizolarning vujudga kelish sabablarini ayting.
80. Menejment va aksiyadorlar nizosini tushuntirib bering.
81. Korporativ nizo turlarini sanang.
82. Korporatsiya tomonidan aksiyadorlar huquqlarining buzilishiga olib keladigan asosiy sabablarni sanab o'ting.
83. Hamkorlikda bo'lmagan qo'shilishlardan himoya qilish usullarini ayting.
84. Korporativ nizolarni tartibga solish usullarini ayting.
85. Aksiyadorlar huquqini himoya qilish tizimidagi qarama-qarshi yondashuvlarni ayting. Korxonani restrukturizatsiyalashning mazmunini ayting.
86. Restrukturizatsiya qilish korxonada faoliyatiga qanday ta'sir ko'rsatadi?
87. Korxonani tang holatga olib keluvchi sabablarni ayting.
88. Korxonada faoliyati samaradorligining ko'rsatkichlarini ayting.
89. Korxonalarni qayta tarkiblashning muvaffaqiyatli shartlari qanday?
90. Korxonaning moliyaviy holatidagi muammolarni sanang.
91. O'zbekistonda korxonalarni restrukturizatsiyalash jarayonlarining o'ziga xos xususiyatlarini ayting.
92. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2008-yil 18-noyabrda PF-4053-sonli «Iqtisodiyot real sektori korxonalarining moliyaviy barqarorligini yanada oshirish chora-tadbirlari to'g'risida»gi Farmoni mazmunini tushuntiring.
93. O'zbekistonda restrukturizatsiya jarayoni qanday?
94. Xorijiy davlatlardagi restrukturizatsiyalash jarayonlarini tajribasi qanday?
95. Tavakkalchilik qarorlarini qabul qilishning asosiy tamoyillarini ayting samaradorlik tushunchasi nima?
96. Korporativ boshqaruv andozalarini joriy etishning mazmunini ayting.
97. Korporativ boshqaruv samaradorligi mezonlarini ayting.
98. Korporativ boshqaruv reytingini integral baholashni tushuntiring.
99. Korporativ boshqaruv sifatiga qarab reyting sinflari qanday bo'ladi?
100. Reytingni hisob-kitob qilishda qanday ta'limotlardan foydalaniladi?
101. Korporativ boshqaruvda reyting darajalari qanday bo'ladi?

102. Korporativ boshqaruvda monitoring tizimini tushuntiring O'zbekiston Respublikasida moliyaviy axborotlarni tashkil qilish va yuritishning huquqiy-re'yoriy asoslari nimalardan iborat?
103. Moliyaviy hisobotning mazmuni va ahamiyatini ayting.
104. Moliyaviy axborotlardan foydalanuvchilar va ularning manfaatlari nimalardan iborat?
105. Pul oqimlari to'g'risidagi hisobotning mazmunini tushuntiring.
106. Moliyaviy natijalar to'g'risidagi hisobotning zarurligi nimada?
107. Debitorlik va kreditorlik qarzdorlik bo'yicha ta'lumotning ahamiyatini tushuntiring.
108. Buxgalteriya balansidan qanday ma'lumotlar olish mumkin? Nazorat tizimi va uning elementlarini ayting.
109. Korporativ nazorat obyektiari nimaiardan iborat?
110. «Ustav fondida davlat ulushi bo'lgan korxonalarining samarali boshqarilishini va davlat mulkining zarur darajada hisobga olinishini ta'minlash chora-tadbirlari to'g'risida»gi qarorning mazmunini tushuntiring.
111. Ichki auditomning asosiy vazifalari va huquqlari nimaiardan iborat?
112. Ichki audit nazorat ini tushuntiring.
113. Ichki audit xizmatining asosiy vazifalari nimadan iborat?
114. «Qimmatli qog'ozlar bozorini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida»gi qarorning mazmunini aytib bering.
115. «Auditorlik faoliyati to'g'risida»gi qonunning mazmunini tushuntiring.
116. Ichki nazorat organlari nima?
117. Taftish komissiyasining vakolatlari nimaiardan iborat? Korporativ madaniyat tushunchasini ayting.
118. Ishbilarmonlik etikasining asosiy tamoyillarini ayting.
119. Korporativ xulq-atvor kodeksi nima?
120. Korporativ madaniyat turlari qaysilar?
121. O'zbekistonda hozirgi paytda kompaniyalarning asosiy guruhlarini ayting
122. «Korporativ madaniyat» tushunchasini o'rganishga yondashuvlar qanday?
123. Majoritar aksiyadorlar uchun korporativ xulq-atvorning tamoyillarini tushuntirib bering.
124. Kompaniya direktorlari uchun korporativ madaniyat tamoyillari qanday ahamiyatga ega?
125. Kompaniya menejerlari uchun korporativ madaniyat tamoyillari nimalardan iborat?
126. Korporativ nizo iurlarini sanang.
127. Risk turlari va uni diversifikatsiyalash nima?
128. Ichki auditomning asosiy vazifalari va huquqlari nimaiardan iborat?

Kafedra mudiri:

Sh. Sh. Boltayev